

Wybory prezydenckie w Polsce zostały przeprowadzone w sposób właściwy nawet pomimo braku pewności prawnej, jednak nietolerancja oraz stronnictwo mediów skalę kampanię – podsumowali międzynarodowi obserwatorzy.

WARSZAWA 29 June 2020

Warszawa, 29 czerwca 2020 – Wybory prezydenckie w Polsce zostały przeprowadzone w sposób profesjonalny, nawet mimo braku klarownej sytuacji prawnej w trakcie poszukiwania rozwiązań umożliwiających przeprowadzenie wyborów podczas pandemii COVID-19. Kampania cechowała się retoryką nietolerancji, a nadawca publiczny nie wywiązał się ze swojego obowiązku zapewnienia zrównoważonego i niestrannego przekazu medialnego - stwierdzili w dzisiejszym stanowisku obserwatorzy z Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR).

„Widzieliśmy, że pierwsza tura została przeprowadzona profesjonalnie mimo tych trudnych okoliczności i silnie spolaryzowanego środowiska politycznego”- stwierdził Thomas Boserup, szef Specjalnej Misji Oceniającej Wybory ODiHR. „Jasnym jest, że emocje sięgają zenitu, jednak nietolerancja czy stronnictwo mediów nigdy nie mogą być częścią dynamicznej demokracji”.

Okolo 30 milionów osób było uprawnionych do wzięcia udziału we wczorajszych wyborach. Administracja wyborcza dotrzymała wszystkich terminów przewidzianych w prawie i działała w sposób profesjonalny, a wytyczne dla lokali wyborczych odwiedzonych przez obserwatorów były przestrzegane. Sprzęt ochronny był używany konsekwentnie przez personel lokali wyborczych oraz osoby głosujące. Ustawa, która umożliwiła przeprowadzenie wyborów, została przyjęta w pośpiechu bez odpowiedniej debaty publicznej, co jest sprzeczne ze zobowiązaniami krajów regionu OBWE. Zmiany te miały wpływ na rejestrację kandydatów, kampanie i finansowanie kampanii, metody głosowania oraz rozwiązywanie sporów wyborczych. Sposób, w jaki zostały wykonane, zagroził stabilności i jasności ustawodawstwa.

Sama kampania charakteryzowała się negatywną retoryką ze strony wiodących kandydatów, co dodatkowo zaostrzyło i tak już konfrontacyjną atmosferę. Mowa podburzająca stosowana przez prezydenta ubiegającego się o reelekcję miała czasami charakter ksenofobiczny i homofobiczny.

Nadawca publiczny zapewnił wszystkim kandydatom bezpłatny czas antenowy ustanowiony prawnie i zorganizował jedyną wspólną debatę telewizyjną przeprowadzoną podczas kampanii. Nie pozwoliło to jednak na żadną poważną dyskusję, która pomogłaby wyborcom w dokonaniu świadomego osądu. W okresie poprzedzającym wybory, publiczny nadawca stał się narzędziem kampanii dla prezydenta ubiegającego się o reelekcję, a niektóre przekazy medialne miały wyraźnie wydźwięk ksenofobiczny oraz antysemicki.

Pomimo restrykcji związanych z podróżowaniem oraz wprowadzonych działając w odpowiedzi na stan epidemiczny spowodowany przez wirusa COVID-19, ODIHR udało się wysłać do Polski zespół Specjalnej Misji Oceny Wyborów, która rozpoczęła pracę 16

czerwca i wciąż kontynuuje obserwację. Zespół misji skupił się na kwestiach rozpoznanych przez misję oceniającą, ażeby zweryfikować, w jakim stopniu wybory odbyły się zgodnie z zobowiązaniami OBWE oraz innymi międzynarodowymi standardami dotyczącymi demokratycznych wyborów, a także z ustawodawstwem krajowym.

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:

Katya Andrusz, ODIHR: +48 609 522 266 lub katya.andrusz@odihr.pl